Nové srdce Prahy 3. Jiřák se otvírá po rekonstrukci

11.06.2026

Revitalizace náměstí Jiřího z Poděbrad přinese o 120 stromů více než dřív, moderní mobiliář, vodní prvky i technologie ukryté pod povrchem.

Pomyslná vstupní brána do Prahy 3 dostala novou podobu. Díky revitalizaci se z náměstí Jiřího z Poděbrad stalo zelenější místo. Je připravené na každodenní život, velké veřejné akce, ale i na klimatické změny. Projekt přinesl nová technologická řešení a zároveň se vrací k původním urbanistickým myšlenkám spojeným s kostelem Nejsvětějšího Srdce Páně a odkazem jeho autora, architekta Jože Plečnika.

Jednou z největších novinek je proměna náměstí v prostor, kde má být pro odpočinek nebo piknik přístupný skoro každý jeho kout. Otevřenější uspořádání doplňují nové dětské hřiště, pítka, mlžítka a nový mobiliář. Pobyt zpříjemní i nové trávníky. Dřív bývaly suché už na začátku léta. Díky speciálnímu osivu, zavlažování a péči teď mají vydržet celou sezonu.

Poměr travnatých ploch oproti zpevněným částem je sice přibližně o 10 procent menší, výrazně se ale navýší zastínění ploch korunami stromů. Na hlavním dlážděném prostranství vznikne mimořádný prostor pro kulturní akce, ale i pro trhy. Prodejci už nebudou odkázáni pouze na své tradiční místo. Stánky budou mít přípojky i vlevo od kostela a právě na hlavním prostranství, kde se ale trhy mají konat jen při výjimečných příležitostech.

Cílem revitalizace bylo vytvořit přívětivější a živější prostředí. „Prostranství musí umět nabídnout více příležitostí — od individuální návštěvy se psem až po společenskou akci," tvrdí architekt Miroslav Cikán. Novou podobu náměstí navrhl spolu s architektkou Pavlou Melkovou v MCA Atelieru. „Každý by měl na náměstí najít příležitost k příjemnému obývání, ve stínu pod stromy, v kavárně, mezi lidmi na pobytovém trávníku nebo na prostranství před kostelem v době slavností a svátků. Cílem je návštěvníky zpomalit až zastavit a vzbudit zájem zůstat," dodává architekt.

Podobná očekávání má i vedení městské části Praha 3. „Jiřák je pro mě archetypem náměstí — je tu kos tel, škola, tržiště, obchody… Mezi ostatními velkými pražskými náměstími je ojedinělý svým sousedským charakterem. Proběhlá revitalizace tohle všechno respektuje a zdůrazňuje, že tento prostor má sloužit hlavně k pobytu lidí," říká starosta Michal Vronský.

Opozice vnímá projekt spíš kriticky. „Rekonstrukce Jiřáku bohužel dokonale vystihuje, proč lidé ztrácejí důvěru v to, že Praha umí efektivně dělat veřejný prostor. Za půl miliardy sledovali obyvatelé skoro tři roky náměstí zavřené za ploty. Holt si politici chtěli před volbami přestřihnout slavnostně pásku," tvrdí opoziční zastupitel Filip Nekola.

V projektu mu chybí podzemní garáže. Podle Filipa Nekoly by umožnily proměnu celého okolí. „Místo toho

jsme vykáceli sakury a namísto nich vysázeli sice více stromů, které ale budou stínit nejdřív tak za dvacet let. A tak máme za půl miliardy žulové náměstí, kde se v létě kvůli horku nebudete chtít ani zdržovat. Za ty peníze jsme přitom mohli postavit základní školu. Tu Praha 3 skutečně potřebuje," dodává zastupitel Nekola.

Velkoformátová dlažba umožní vsakování vody do spodní vrstvy

Lidé z okolí snášeli nepříjemnosti spojené se stavbou po třicet měsíců. Dobrou zprávou pro ně je skutečnost, že omezení končí už v červnu 2026 — o tři měsíce dřív oproti původnímu plánu.

Po dobu rekonstrukce zůstávalo náměstí uzavřené za ohradami. Za nimi se až do posledních dnů před do končením pohybovala těžká technika. Dalším argumen tem proti postupnému otvírání náměstí byla ochrana nově založené zeleně a trávníků. Kdyby se náměstí otevíralo po částech, veškerá zátěž by se soustředila na zpřístupněné plochy a hrozilo by, že dojde k poško zení travnatých ploch touto neúměrnou zátěží.

Celkové náklady za revitalizaci dosahují přibližně 570 milionů korun včetně DPH. Do výsledné částky se výrazně promítla inflace. Zásadně ji ovlivnily i zásahy do konstrukcí metra pod náměstím. Vznikla například speciální betonová deska, která chrání starý ventilační kanál metra a umožní i vjezd těžkých vozidel integro vaného záchranného systému.

Příprava revitalizace a kompletní projekční práce se odehrály pod taktovkou radnice Prahy 3, ale samot ná stavba proběhla v režii pražského magistrátu. „Podařilo se nám přesvědčit vedení Prahy, že Jiřák je významným prostorem pro celé hlavní město, a díky tomu magistrát celou stavbu financoval," uvádí radní Jiří Ptáček, který jako předchozí starosta projekční práce inicioval.

Proinvestovaná suma není zrovna nízká. Jiřák se ale rozkládá na ploše tří hektarů, což se příliš neliší od Václavského náměstí. Ve srovnání s náklady na revitalizaci metru čtverečního v dolní části Václaváku dosáhla cena na Jiřáku zhruba poloviny.

Architekti Pavla Melková a Miroslav Cikán ve svém návrhu vycházeli z historických vrstev místa i z díla architekta Plečnika. Inspirovali se dlažbou, kterou Plečnik navrhl pro Pražský hrad. Její varianta pro náměstí Jiřího z Poděbrad bude tvořena velkoformá tovými žulovými dlaždicemi. Na rozdíl od Hradu jsou ovšem zasazeny do speciálního propustného podloží a umožní vsakování vody do spodní vrstvy a její poz dější odpařování. Dlažba má působit proti tomu, aby se náměstí proměnilo v nežádoucí tepelný ostrov.

Významným symbolem celého prostranství se má stát nově upravená fontána. Dílo sochaře Petra Šedivého bývalo v posledních letech mimo provoz. Fontána reprezentuje společnou krajinu a podle architekta Cikána propojuje různé směry pohybu na náměs tí. „Stává se takovým přivítacím kamenem pro lidi z Prahy 2, Prahy 3 i Prahy 10. Pro obyvatele všech těchto částí města má náměstí velký význam," říká architekt Cikán.

Zvláštní místo v projektu zaujímá zeleň. Na náměstí teď bude přesně o 120 stromů více než dřív. Na za čátku revitalizace zahradníci sice pokáceli 51 stromů, ale všechny nahradili. Počet nově vysazených stromů tak dosáhl celkového počtu 171. Přibyly nové řady lip, javory i platany. Na náměstí se nyní objevuje 15 druhů dřevin.

„Teď v dobách změny klimatu občas přijde nějaká choroba nebo škůdce, který likviduje jeden druh. Některé druhy se mohou naopak ukázat jako výrazně citlivější na prudké výkyvy počasí. Diverzita přispě je k tomu, aby zeleň na náměstí byla co nejméně ohrožena," říká arborista David Hora ze společnosti Treewalker, který se podílel na projektování výsadby zeleně na náměstí.

Akumulační nádrž zadrží dešťovou vodu k zavlažování

Součástí obnovy je také takzvaná modrozelená infra struktura, která dešťovou vodu přivádí ke kořenům stromů. Pod povrchem kvůli tomu vznikly speciální vrstvy substrátu se štěrkem, kompostem a biouhlem, které zadržují vodu a jsou zároveň provzdušněné. Díky tomu mají stromy lepší podmínky pro růst a zároveň se omezuje odtok vody do kanalizace. Dobře „fungující“ stromy budou zmírňovat efekt městského tepelné ho ostrova.

Další podstatnou část ukrytou před návštěvníky představuje retenční a akumulační nádrž. Ta první je dlouhá zhruba 17 metrů a postará se o to, aby příval vody při deštích nezahltil kanalizaci. Akumulační nádrž je menší a bude vodu ze střechy kostela zadržovat pro potřeby zavlažování. Objeví se nová pítka, mlžítka a dokonce několik loužítek — umělých mělkých nádrží, díky nimž bude voda zůstávat i na trávnících.

Velkou proměnou prošel také mobiliář. K dispozici bude i atypický „nábytek“ známý například z vídeňské ho MuseumsQuartieru. Náměstí doplní nové osvětlení, lavičky a koše. Součástí prostoru bude také dětské hřiště, které je v provozu už od dubna.

To všechno má Jiřák proměnit v místo, které má v první řadě sloužit k setkávání obyvatel.